

TIEDONHAKU, KUVAHAKU JA LÄHDEMERKINNÄT

MITEN LÖYDÄN LUOTETTAVAA TIETOA?

Wikipedia on koululaisten usein käyttämä lähde. Wikipedia on hyvä paikka tehdä ensimmäinen haku sinulle uudesta asiasta. Huomaa kuitenkin, että Wikipedia-sivuja voi muokata kuka tahansa. Kiinnitä huomiota wikipediää käyttäessäsi:

- Löytyykö sivulta luotettavia lähteitä?
- Koska sivua on viimeksi muokattu? Onko tieto vanhaa tai onko sinne äskettäin lisätty väärää tietoa, jota ei ole ehditty korjata?
- Onko juttu mielipide tai muuten kenties puolueellisesti kirjoitettu?

VARMISTA TIEDON PAIKKANSAPITÄVYYS USEAMMALLA HAKUSANALLA

KÄYTÄ HAKUPALVELUSSA (ESIM. GOOGLE) USEAMPIA HAKUSANOJA, JOTTA VOIT VERTAILLA LÖYTÄMÄÄSI TIETOA.

ESIMERKKEJÄ HAKUSANOISTA JOS HALUAT VAIKKA TIETÄÄ MONTAKO POIKASTA SUSIEMO SAA KERRALLAAN: SUSI PENNUT, SUSI LISÄÄNTYMINEN, SUSIPENTUE.

NÄILLÄ HAKUSANOILLA LÖYSIN KAHDESTA LÄHTEESTÄ TIEDON, ETTÄ SUSIEMO SAA KERRALLA 3-6 PENTUA JA YHDESTÄ LÄHTEESTÄ, ETTÄ KERRALLA SYNTYY 4-6 PENTUA.

VARMISTA TIEDON
PAIKKANSAPITÄVYYS
USEAMMASTA
LÄHTEESTÄ

Vältä mainoksia, joita voi tulla hakutuloksina ensimmäisiksi.

Hakutuloksena voi tulla jonkun toisen koululaisen tekemä koulutyö. Onko hänen tiedonhakunsa oikein?

Kannattaa varmistaa asia ainakin kahdesta lähteestä, jos niissä on eri tieto, etsi vielä kolmaskin lähde ja varmista, että löytämäsi tieto on oikein.

Jos olet epävarma, kysy opelta apua.

KUVIEN KÄYTTÖOIKEUDET

- Kuvan ottajalla on aina oikeus omaan kuvaansa.
- Jos otat itse käyttämäsi kuvan, merkitse nimesi/nimimerkkisi kuvan yhteyteen joko
 - kuvanmuokkausohjelmalla itse kuvaan tai
 - kuvan viereen.

Kuva: Sanna L / Digijoppi

VAPAASTI KÄYTETTÄVÄT KUVAT

- Vapaasti käytettäviin kuviin kuvan ottaja on antanut Creative Commons, eli CC-lisenssin
- CC-kuvia voit käyttää töissäsi huoletta.
- Seuraavissa dioissa on ohjeet vapaasti käytettävien kuvien hakemiseksi.

TEE KUVAHAKU JA KLIKKAA SITTEN 'TYÖKALUT'

The screenshot shows a Google search page for the word "susi" (wolf) in Finnish. The search bar contains "susi" and the "Kuvahaku" (Image Search) filter is selected. Below the search bar, there are navigation tabs: "Kaikki", "Kuvahaku", "Videot", "Kartat", "Uutiset", "Lisää", and "Työkalut". A red arrow points to the "Työkalut" button. Below the tabs, there are several image thumbnails with labels: "yle", "kimmo ohtonen", "susikannan", "metsästys", "susilauma", "canis lupus", "susi liikkuu", and "luonnonsuojelt". The main search results are displayed in a grid of five images, each with a caption and source:

-

Susi - Wikipedia
fi.wikipedia.org
-

Susi poronhoitoalueell...
apu.fi
-

Susi - WWF Suomi
wwf.fi
-

Susi - Suurpedot.fi
suurpedot.fi
-

Susi Suomessa on ma...
apu.fi

At the bottom of the screen, there is a Windows taskbar with the search bar containing "Kirjoita tähän hakeaksesi kohteista", several application icons, and the system tray showing the time "14.04" and date "11.10.2022".

KLIKKAA SITTEEN 'KÄYTTÖOIKEUDET' JA CREATIVE COMMONS -KÄYTTÖLUVAT

The image shows a Google search interface for the word "susi" (wolf). The search bar at the top contains "susi" and the Google logo. Below the search bar, there are navigation tabs for "Kaikki", "Kuvahaku", "Videot", "Kartat", "Uutiset", and "Lisää". A blue arrow points to the "Creative Commons -käyttöluvat" filter in the "Lisää" dropdown menu. Below the search results, there are several image thumbnails of wolves. A second blue arrow points to the "Creative Commons -käyttöluvat" filter in the dropdown menu. The Windows taskbar is visible at the bottom of the screen, showing the date and time as 14.08 11.10.2022.

Google
susi

Kaikki Kuvahaku Videot Kartat Uutiset Lisää Työkalut

Koko Väri Tyyppi Aika Creative Commons -käyttöluvat

Kaikki
Creative Commons -käyttöluvat
Kaupalliset ja muut käyttöluvat

wwf mtvuutiset susikan luonnonsuojeluliiton suomenmaa susi liikkuu

Ilmainen kuva: Fur, eläin, harmaa s...
pixnio.com

Hämeen susi, Forssa | ...
flickr.com

Ilmaisia Kuvia : koiran-, villieläimet, eläintar...
pxhere.com

Ilmainen kuva: wild, luonnon, eläinten, valkoi...
pixnio.com

Susifoorumi
Susi ja monitajainen kannanhoido
18.6.2021

MMM on Twitter: "Susifoorumi käynnistyy! Tä...
twitter.com

Kirjoita tähän hakeaksesi kohteista

14.08 11.10.2022

KIRJOITA TIETO TYÖHÖSI OMIN SANOIN

Kun teet koulussa tekstiä tai esitystä, jossa käytät lähteitä, älä kopioi tekstiä suoraan.

Kirjoita löytämäsi tieto omaan työhösi omin sanoin.

Varmista, että ymmärrät, mitä löytämäsi tieto tarkoittaa.

LÄHTEIDEN MERKITSEMINEN

Et voi esittää toisten tekemiä tietoja ominasi.

Kun etsit tietoa netistä tai kirjoista, kirjoita työhösi mistä olet tietosi kerännyt.

LÄHTEENÄ KIRJA

- Kirjan merkitseminen tietolähteenä - Tekijä(t). Kirjan nimi. Julkaisuvuosi. Kustantaja.
- Kuvan merkitseminen - Valokuvaajan tai tekijän nimi.
- Lehden merkitseminen tietolähteenä - Kirjoittaja. Vuosi. Artikkelin nimi. Lehden nimi. Ilmestymispäivä tai lehden numero ja sivut.
- Haastattelu - Haastatellun henkilön nimi. Ammatti. Yritys. Haastattelupäivä.

Esimerkiksi kirjallähde:

Töyssy Seppo, Vartiainen Liisa ja Viitanen Pirjo. Kuvataide. 1999. WSOY.

LÄHTEENÄ INTERNET

Jos tekijän nimeä tai kuvan nimeä ei löydy, merkitse ainakin osoite ja päivämäärä.

- Internetissä sivustot voivat muuttua usein. Muista merkitä nettilähteeseen päivämäärä, jolloin olet tiedon hakenut.
- Kuvahaussa mene kuvan alkuperäiseen lähteeseen (=avaa verkkosivu). Googlen hakusivu ei ole lähde.
- Kuva internetistä - Tekijän nimi. Kuvan nimi. Verkkosoite. Päivämäärä, jolloin kuva on kopioitu.

Esim:

<https://pixnio.com/fi/elaimet/kettuja-susia/fur-elain-harmaa-susi-luonto-luonto-muotokuva> luettu 11.10.2022

- Tiedon ottaminen internetistä - Tekijä. Otsikko. Verkkosoite. Päivämäärä, jolloin sivu on luettu.

Esim.

SUSI (CANIS LUPUS) <https://www.suurpedot.fi/lajit/susi.html> luettu 11.10.2022

LÄHTEET

- <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/05/03/voiko-wikipediaan-luottaa-tarkista-ainakin-nama-viisi-asiaa> luettu 11.10.2022
- <https://peda.net/p/AnniVidb%C3%A4ck/ad/teemakokonaisuudet/ejlti> luettu 11.10.2022
- <https://peda.net/p/eevapek/6-jakso/oltth/otjlk> luettu 11.10.2022
- <http://www03.edu.fi/oppimateriaalit/lahdeesiin/> luettu 11.10.2022
- https://kopiraittila.fi/wp-content/uploads/2020/03/L%C3%A4hdeviittaus_Kopiraittila.pdf luettu 11.10.2022
- <https://avointiede.fi/fi/ajankohtaista/cc-lisenssin-hyodyt> luettu 11.10.2022